

Marita Vainio

Mikko Ojanen

Satu Linna

Ari-Pekka Saarela

Markku Yli-Penttilä

Sanna Lehtonen

Kuva Facebookista

Sokeain kuunnelmaraati toivoo kuunnelma- buumia

Sokeain kuunnelmaraati on valinnut Sokeain kuunnelmapalkinnon voittajan vuodesta 1967 lähtien. Ensimmäiset 50 vuotta raati toimi Näkövammaisten liiton alaisuudessa. Nyt kunnia pyörittää Sokeain kuunnelmaraatia on siirtynyt Näkövammaisten Kulttuuripalvelulle. Raati valitsee tänä vuonna ensimmäistä kertaa myös Vuoden ääinäyttelijän.

Teksti: Tanja Rantalainen
Kuvat: Ali Kinnunen

Kuunnelmaraadin jäsenet valittiin hakemusten perusteella. Raati toimii nelivuotiskauden 2017-2021. Kuunnelmaraatilaisten tehtävänä on kuunnella kaikki Yleisradion vuoden aikana lähettämät kotimaiset kuunnelmien kantaesitykset ja valita niiden joukosta kuunnelmapalkinnon

voittaja. Vuoden ääinäyttelijän valinnassa otettiin huomioon kuunnelmatyön lisäksi myös näyttelijän ääniroolit televisiossa ja elokuvassa.

Sokeain kuunnelmaraadin puheenjohtaja Mikko Ojanen: Kuunnelmalla on näkövammaisille suuri merkitys

Sokeain kuunnelmaraadin puheenjohtaja Mikko Ojanen, s. 1954, toimii Lappeenrannan seurakunnan kappalaisena.

- On helppo sanoa, että näkövammaisten kannalta kuunnelmalla on suuri merkitys ja kaikki se yhteistyö, mitä tehdään Yleisradion kanssa, on antoisaa, sujuvaa ja palkitsevaa. Kulttuurielämässä ja viihteessä kuva on vain niin vahvassa asemassa, että välillä mietityttää, saammeko me äänemme kuuluville, Mikko sanoo.

- Kuunnelma on jo sanana perinnekehylläinen. Siitä tulee mieleen maanantai-illan pitkä kuunnelma ja pannukahvit ennen sitä. Meille, jotka olemme tottuneet kuunnelmia kuuntelemaan, niin mikä sen mukavampaa. Me kuunnelmaraadissa haluaisimme saada suurelle yleisölle saman kokemuksen.

- Nyt kun näkevät kuuntelevat paljon äänikirjoja, haluaisimme viestittää, että kuunnelma on yhtä hyvä, ellei parempi juttu. Toivomme, että näkevien äänikirjabuumia seuraa kuunnelmabuumi, Mikko sanoo.

Raatilaisia: Markku Yli-Penttilä, Ari-Pekka Saarela, Mikko Ojanen (puheenjohtaja), Marita Vainio ja Satu Linna.

Sokeain kuunnelmaraadin uudet tuulet

- Sokeain kuunnelmaraati oli alunperin Radioteatterin johtaja Pekka Lounelan idea. Raadin toiminnan keskeinen vaikuttaja ja pitkäaikainen puheenjohtaja Eero Vartio kirjoitti itsekin kuunnelmia. Eeron väistyttyä puheenjohtajan paikalta raadin puheenjohtajuus kiersi. Viimeisenä Näkövammaisten liiton ylläpitämän raadin puheenjohtajana toimi kyvykäs Riikka Hänninen. Tässä vaiheessa, kun raati on siirtynyt Kulttuuripalvelun alaisuuteen, on ollut ilo hypätä mukaan jatkamaan perinnettä, Mikko Ojanen sanoo.

Monien näkövammaisten tapaan Mikkokin on kuunnellut kuunnelmia niin kauan kuin muistaa.

- Viikkaimmat kuunnelmavuodet sijoittuvat koulu- ja opiskeluaikoihin, kun olin kotona siihen aikaan, kun kuunnelmia radiosta lähetettiin. Ehkä siksi pidän vieläkin vanhoista kulta-ajan kuunnelmista, vaikka osa kuulostaa nyt ajan patinoimilta. Vanhoissa kuunnelmissa vetoavat tarinat ja kokeneiden näyttelijöiden roolisuoritukset

Aikuisiällä kuunnelmien kuunteleminen väheni työkiireiden vuoksi. Jännityskuunnelmat tyydyttivät viihteen

tarvetta ja joillekin kiinnostaville helmille Mikko raivasi kalenterista aikaa.

- Oli elähdyttävä kokemus kuunnella kaikki vuoden aikana julkaistut kuunnelmat. Olen lukenut lehtien elokuva-arvosteluja ja kadehtinut niitä, jotka työkseen katsovat elokuvia. Nyt sain maistaa samaa karkkia itsekin kuunnelman muodossa.

Sokeain kuunnelmaraati ei ole kaikesta samaa mieltä

- Ei ole mitään sokeain kuunnelmaa, josta kaikki näkövammaiset olisivat samaa mieltä. Jokaisella raadin jäsenellä on hyvin yksilöllinen kuunnelmamaku, Mikko muistuttaa.

Näkövammaiset harrastavat arkistokuunnelmia samalla tavalla kuin näkevät nauttivat vanhoista kotimaisista filmeistä. Moni näkövammaisen on myös valmis poistumaan mukavuusalueeltaan ja löytämään uudet kuunnelmat, uusine keinoineen. Televisioviihdettä jäljittelevä rytmi nopeine leikkauksineen ei kuitenkaan yleensä ole näkövammaisten kuunnelmankuuntelijoiden mieleen.

Mikko kuunteli kuunnelmia pari tuntia kerrallaan. Työtä riitti, koska vuonna 2017 julkaistiin parikymmentä kuunnelmaa ja yli 60 kuunnelmasarjan jaksoa.

- Se oli vaativaakin puuhaa, koska halusin tehdä oikeuta kuunnelmille. Moni kuunnelma pitäisi kuunnella useampaan kertaan, että se kunnolla aukeaisi. Toki on viihdekuunnelmia, jotka heti avaavat sylinsä ja maailmansa, Mikko kuvaa.

Hän kertoo, että raatilailla on ollut hyvä keskusteluyhteys. Jokainen on ymmärtänyt tehtävän samalla tavalla ja sitoutunut siihen.

- Emme viestitelleet kuunnelmista toisillemme etukäteen, ettemme olisi vaikuttaneet toistemme mielipiteisiin. Valitsimme suosikkimme vapaasti ja omakohtaisesti. Valintakokouksessa sitten äänestettiin, Mikko kertoo.

Sokeain kuunnelmapalkinnon voittaja ja Vuoden ääninäyttelijä julkistetaan 6.4.2018. Siihen asti se on suuri salaisuus. Raadin puheenjohtaja suostuu paljastamaan voittajakuunnelmasta vain, että kun tavallinen kansalainen avaa radionsa sen aikaan, varmasti koukuttuu.

- Vuoden ääninäyttelijän valinnassa otimme huomioon henkilön kaiken äänityön. Vuoden ääninäyttelijäksi ei pääse pelkällä säkällä, Mikko sanoo.

Keinopää kuulee kuten ihminen, kummallakin korvalla. Sillä äänitetyt teokset kannattaa kuunnella kuulokkeilla.

Äänitysstudiossa Aleksis Kiven Seitsemän veljestä -kuunnelmasarjan ensimmäisen osan näyttelijät. Sivun kuvat: Yle Draama.

Kuunnelmaraati

Mikko Ojanen
puheenjohtaja

Satu Linna

Satu Linna nauttii perinteisistä tarinallisista kuunnelmista. Satu on Kulttuuripalvelun Kuunnelmafestivaalin toinen taiteellinen johtaja ja on ollut alusta asti mukana Anne Huttusen Jännärijoutsenet-kuunnelmaryhmässä, joka tuottaa jatkojännäreitä nettiin.

Markku Yli-Penttilä

Markku Yli-Penttilä Riihimäeltä on ollut Kuunnelmaraadin jäsen vuodesta 2007. Hänellä on poikkeuksellisen laaja äänitehostekokoelma ja hän tekee kotistudiossaan kuunnelmia: käsikirjoittaa, näyttelee eri roolit, äänittää ja leikkaa.

Marita Vainio

Marita Vainio asuu Turussa. Kun muut lapsuudenkodissa katselivat televisiota, Marita kuunteli kuunnelmia. Kun Marita oli aivan nuori, kuunnelmat olivat hänelle erityisen tärkeitä, koska ensimmäiset äänikirjat hän sai käsiinsä vasta 1975. Marita harrastaa keramiikkaa ja vesijumppaa.

Ari-Pekka Saarela

Helsingiläinen Ari-Pekka Saarela on työskennellyt mainosmaailmassa tuottajana ja ohjaajana ja kuuntelee kuunnelmia myös av-ammattilaisen kulmasta. Kuunnelma on hänen mielestään hieno taidemuoto, joka jättää tilaa kuulijan mielikuvitukselle.

Sanna Lehtonen

Sanna Lehtonen Tampereelta nauttii psykologisesta juonenkehittelystä ja perinteisistä lastenkuunnelmista. Scifi-aika oli nuorempana. Sanna kirjoittaa novellikokoelmaa erilaisten ihmisten elämästä yhden vuodenvieron aikana. Sanna ei voinut osallistua ensimmäiseen valintakokoukseen.